

Elsa Súsanna Dalsgaard, sangkvinna: Her á landi torir fáur at taka avleiðingarnar av sínum evnum og útbúgva seg innan list.

Mynd: Kalmar

Elsa Súsanna Dalsgaard, sangkvinna úr Hoyvík:

- Vit áttu at farið undir onkran sangleik

Elsa Súsanna Dalsgaard hevur tvær kirkjukonsertir næsta vikuskifti. Leygardagin syngur hon í Nólsoyar kirkju, og sunnudagin í Havnar kirkju. Hon syngur verk eftir C Franck, G F Händel, F Mendelssohn, M Reger, Erling D Bjerno, Knút Olsen og Paula í Sandagerði.

- ella operu fyri alt tað. Vit hava bæði sangarar, tónleikarar - og sjónleikarar her á landi til tað. Hví royna vit ikki meir av slíkum í Føroyum? spyr sangkvinnan Elsa Súsanna Dalsgaard, sum í løtuni gongur á Nordjysk Musikkonservatorium.

Hon hevur tvær konsertir næsta vikuskifti.

Kom inn á diplom

Elsa Súsanna hevur gingið á Nordjysk Musikkonservatorium síðani á heysti 1989. Hon lesur til musikk lærara, og høvuðsevni hennara er sangur. Hon kom eisini inn á diplomlinjuna (sum solistur), men valdi at útbúgva seg til musikk lærara.

Sum tilval hevur hon musikkdramatiska improvisation.

Hettar er vanligur dramatikkur og hevur ikki beinleiðis samband við tónleik. Vit læra at føra okkum fram á palli, improvisera og leggja øðrum lag á.

Alt hettar er umráðandi at duga, skalt tú t.d. skipa fyri eini musical á onkrum studentaskúla. Eg kundi hugsað mær at roynt tað í Hoydølum, sigur Elsa Súsanna.

Las fyrst danskt

Elsa Súsanna Dalsgaard tók samfelagsmásligt prógv í Hoydølum í 1982. Las danskt í Odense frá 1983 til 1985 og gekk til sang hjá Ólavi Jøkladal veturin 1985-86. Veturin 1986-87 gekk hon á tónleikarháskúla í Toneheim í Noregi.

Hesin skúlin hevur teir dansku háskúlarnar til fyrimynda, men undirvist verður bara í tónleiki. Hesin skúlin er einstí av sínum slag í Norøgi, og flestallir næmingarnir brúka hann sum lopfjøl til Konservator-

íð, greiðir Elsa Súsanna frá.

Hon las rytmskan tónleik á Aalborg Universitetscenter frá 1987 til 1989, og síðani hevur hon gingið á Nordjysk Musikkonservatorium í Aalborg.

Altíð sungið í kóri

Eg havi sungið í ymsum føroyskum kórnum síðani 6 ára aldur. Sang fyrst í gentukóri hjá Ólavi Hátún og sang síðani í Havnarkórnum, Kristiliga Sangkórnum, "Lítla kóri" hjá Ólavi Hátún, Studentaskúlakórnum og Rytmska kórnum í Hoydølum. Nú syngi eg við í ymsum kórnum - Ólavsøkukórnum o.ø. - tá ið eg eri her á landi, sigur hon.

Í løtuni er hon kór-sangari í Ansgars-kirkjunum í Aalborg og syngur nógv solo í teirri kirkjunum. Organisturin har eitur Erling D. Bjerno, og er hann slóðbrótari fyri nýggjum kirkjutónleiki í Danmark. Hann skrivar nógv tónleik fyri solo, orgul, blásarar, oratorir o.ø.

Okkum manglar føroyskt tilfar fyri solorødd og eitt nú klaver. Oftast hava vit bara kórsatsir, sum so verða spældir á klaveri. Tað er ikki so á hugavert at lurtu eftir.

Eisini er mesta føroyska tilfarið fyri solorødd skrivað fyri gentukór - ungar genturøddir.

Hettar riggar ikki til eldri og kraftmiklari røddir. Ein rødd, ið er útbúgvinn til klassiskan sang, hevur heilt annan klang enn ein genturødd - og í so máta er tørvur á føroyskum tilfari, sigur Elsa Súsanna.

Opera í Føroyum

Á Konservatoriinum hava vit á hvørjum ári operaprojekt - t.e. vit framføra eina operu. Í ár hava vit vald Biddaraopera - "The Beggars Opera".

Sjálv miði eg ímóti operayrknum - men tað er ikki bara sum at siga tað.

Einasta opera, ið víst er í Føroyum, er "Drot og Mark", sum limir úr Kongiliga Kapellinum í Keypmannahavn framførdi í Norðurlandahúsinum. Kunnu vit framføra operu á Konservatoriinum, bert 14 fólk - so kunnu vit eisini gera tað her á landi. Vit hava jú symfoniorkestur.

Møguleiki er at framføra operu í Føroyum - á hóskandi støði. Og vit hava sangarar til tað. Eingin sigur, at tú skalt hava fullmannað symfoniorkestur. Í onkrum føri er klaver nógv mikið. Hetta krevur, at vit fara í holt við at umseta - men vit kundu eisini byrjað við operettum o.ø.

Nú hava vit fingið so góðan musikkúla í Føroyum, men okkum

manglar okkurt at brúka hann til. Vit kundu framført operu t.d. annaðhvørt ár. Hetta krevur nógv fólk - sangarar, tónleikarar, fólk at seyma búna og smíða pall - meir fólk enn til sjónleikir.

Seint ígongd

Tað, at eg fór so seint undir at útbúgva meg innan tónleik, er bæði gott og ringt.

Longu, tá ið eg gekk í Hoydølum, ætlaði eg mær at søkja inn á Konservatorið. Men vanlig hugsan í Føroyum tá var, at hettar var einki at liva av - at tú mátti læra okkurt annað, so tú fekst breið í munnin.

Tað var ómetaliga keðiligt - tí í staðin fór eg í holt við nakað, sum mær slettis ikki dámdi, og sum eg ikki kundi hugsað mær at arbeiðt við. At enda søkti eg so inn á Konservatorið - og

nú eri eg 120 % vís í, at hettar er tað rætta. Í so máta eri eg betur fyri enn tey 18 ára gomlu, sum kanska koma eftir, at tey hava vald skeivt - tá ið nøkur ár eru farin.

Jante-lógin í Føroyum

Jante-lógin er betur utviklað í Føroyum enn í Danmark. Tí hava vit so virkið amatørílv her á landi - eingin torir at taka avleiðingarnar av sínum evnum og útbúgva seg listarliga. Allarhelst hava vit sera nógv dugnaligt listafólk, sum hevur annað yrki.

Jante-lógin virkar soleiðis í Føroyum, at tú sleppur at gera líkt og ólíkt innan list - men tú sleppur ikki út um tað "loyvda" markið, sigur Elsa Súsanna Dalsgaard.

Hon hevur konsertir næsta vikuskifti.

ð

Spæla ikki á hesum sinni

Ætlanin var, teir báðir Øsser bæk (violin) og Jóhannes Andreasen (klaver) skuldu hava konsertir ymsastaðni í landinum í næstu viku.

Men av tí, at annar teirra er vorðin sjúk, verður tað ikki á hesum sinni, sigur Norðurlandahúsið frá í skrivi.